

Obsah

I. Úvod.	
Poměr ilusí k halucinacím	7
II. Aktivita subjektu při vnímání.	
Ilusivní prvky v normálních vjemech. Zaměření vnímajícího subjektu. Tvorba figury a pozadí a jejich inverse za poměrů normálních i patologických. Dominance celku ve vjemech; podmíněnost částí celkem. Smysl, význam „tvarů“; změny jejich smyslu podle modifikace pudových tendencí vnímajícího. Mnohoznačnost popudových konfigurací. Časový vznik vjemu	10
III. Kreslení jako nepřímá metoda výzkumu subjektivní struktury vjemu.	
Dětské kresby a kresby primitivů. T. zv. „intelektuální realismus“ v projevech výtvarných. Jak se jeví různé způsoby zaměření vnímajícího subjektu ve výtvarné reprodukci jeho vjemů. Obtíže výtvarného znázornění ilusí	22
IV. Tvarová pregnance.	
Tendence k tvarové pregnantnosti při vnímání. Kvantitativní změna pregnantních hodnot (dilatace jejich variačních šíří) ve stavech chorobných a iluse z toho vznikající, zvláště iluse hudební. Subjektivní nivelisace a precisace ve vnímání normálním i ilusivním. Tendence empirisační (normalisační) a tendence formalisační při vnímání a jejich podíl na vzniku ilusí. Iluse negativní; skrývačky	29
V. O „klíčích“ vnímání.	
O „klíčích“ obvyklých i neobvyklých, o jejich aplikaci a perseveraci. Umělá změna „klíčů“ vnímání	34
VI. Labilita ilusí.	
Vnitřní rozpor ve stavbě vjemů ilusivních překážkou jejich stability	37
VII. Třídění ilusí. Pareidolie.	
Náhlost vzniku pareidolií a obdoba toho v některých vjemech normálních. Afektivní indiferentnost pareidolií činí je vhodným objektem ke studiu formální stránky ilusí. Důsledky formálních změn struktury vjemů pro fenomenologii vidění barev a osvětlení v ilusích. Eidetické prvky v pareidoliích a jejich pravděpodobný význam pro stabilitu těchto ilusí	39

VIII. Positivní a negativní složka v geneze ilusí.

Čítí — vnímání — gnosie. Difusní agnostické rysy v deliriích a jejich podíl na vzniku ilusí. Iluse jsou tu percepce na nižším niveau podle Hughlingse Jacksona 44

IX. Desinhibice neobvyklých zaměření vnímajícího subjektu za stavů pathologických.

Smyslová data se stávají za pathologických stavů stále mnohoznačnějšími v důsledku zmožení počtu rejstříků percepčních struktur. Vznik ilusí z aplikace inadekvátních „klíčů“. Mnohoznačnost optického materiálu v důsledku aplikace Rorschachova percepčního typu B místo typu F. Kvalitativní změna pregnantních hodnot a její podíl na vzniku ilusí, zvláště hudebních 49

X. Iluse řeči.

Jejich vznik aplikací inadekvátních „fonologických filtrů“ na slyšenou řeč. Ilusivní rozumění „řeči zvířat“. Zlomkovitost ilusí řeči 54

XI. Nenázorové složky ve vzniku ilusí.

Regresse vnímání do primitivní fysiognomické fáze za poměrů pathologických. Iluse výrazu (fysiognomisace) neživých věcí z toho povstávající. — Dodatek: O ilusích pohybu. Iluse mimiky na portrétech. Stroboskopický pohyb v ilusích 59

XII. Doslov.

Význam studia ilusí pro esthetiku. Jak se v ilusích jeví vztahy psychosy a geniality 63

*

About Illusions of the Senses and their Formal Genesis.
(English summary.) 65

*

Písemnictví 75
Index autorský 77
Index věcný 78